

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 39 (2)

IZDAN 15. NOVEMBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1512.

Dr. Conrad Claessen, Berlin.

Postupak za zgotavljanje elastičnih masa, koje ne propuštaju vodu, iz nitroceluloze.

Prijava od 10. maja 1921.

Važi od 1. februara 1923.

Pravo prvenstva od 1. aprila 1919. (Nemačka).

Upotreba rastvora nitroceluloze s dodatkom tvari za opterećenje kao kolin ili mineralne boje poznata je već iz jednog engleskog patenta. Pri tom se ali upotrebljavaju vrlo velike količine tvari za rastvaranje, ulja, lakovi i slično, na čemu u današnje doba vlada velika nestašica. Tim tekućim mješavinama prevlačilo se mazanjem prikladna tkiva ili druge podloge, dok se isparljiva rastvorna sredstva sušenjem odstranjivahu.

Sada se je međutim svestranim pokusima utvrdilo, da za zgotavljanje teško gorivih, žilavnih masa, koje ne propuštaju vodu od nitroceluloze ne treba nikakvih isparljivih tvari za rastvaranje. Osobito uporabom ne isparljivih tvari za želatiniranje nitroceluloze omogućilo se, kako već odnosnoj svrsi odgovara, proizvesti gnjecavu masu pa ju pričvrstiti i bez upotrebe lepka u obliku prevlake odnosno u unutarnju vezu spojiti.

U jednom u njemačkom patentnom spisu opisan je postupak za zgotavljanje baruta, koji sadržaje mješavinu od 50—60 dijelova nitroceluloze, 20—30 dijelova nitroglicerina i pridodatak tetrasubstituiranog karbamida kao neisparljivo želatinirajuće sredstvo za nitrocelulozu. Ova smjesa u cijevastoj formi predstavlja pogonsko sredstvo ili eksploziv, koji se dobija uz visoku temperaturu i visoki tlak kroz valjke i preše. Radi potrebne lake gorivosti toga puščanoga praha i radi zbog toga čim moguće manje količine tog dodatka predstavlja

masa već i pri lakšoj manipulaciji kod laboriranja uvijek tvrde i rapave produkte.

Pošve drugi rezultati postizavaju se, ako umjesto čvrstih, neisparljivih želatinirajućih sredstava za nitrocelulozu — bivaju upotrebene neisparljive tekućine, koje već same po sebi prouzrokuju žilaviju sposobnost po njima izvedenih mješavina.

Umjesto dodatka nitroglicerina uzimlje se u predležecem slučaju jedna nitroceluloza želatinirajuća tekućina ili mješavina takovih neisparljivih i teško izgorivih tvari, uslijed čega nitroceluloza gubi svoj karakter praskavog sredstva. Preradjivanjem takovih mješavina na vrućim valjcima, nastaju žilave i gnjecave mase, koje ne propuštaju vodu koje se i bez uporabe inače običnog isparljivog rastvornog sredstva dadu lako formirati u najrazličnije predmete kao n. pr. u linoleumski, voštani ili pokoženi oblog na prikladnim tkivima ili drugim grubim podlogama, pri čemu se plastična masa utisne u udubine podloge i hladjenjem na običnu temperaturu otvrdne. Za pričvršćavanje na takve podloge nije potrebno kao do sada nikakvog rastvornog ili ljepljivog sredstva, već je dostatan pritisak valjkom ili prešom u vrućem stanju. Na taj način moguće je ne samo deblje slojeve kao kod voštanog platna učvrstiti na tkivo, već se takove tkanine dadu i sasvim zasiti te time postaju nepopustljive za vodu i bez deblje naslage.

Za navedene svrhe osobito je prikladna smjesa od prilike od:

25—50 dijelova iz kolodijum vune

20—40 dijelova želatinirajućeg srestva koje se sastoji od supstituiranih karbamida ili njihovih thio ili halogenderivata uz poznate materije za otežavanje i bojadisanje.

Patentni zahtev:

Postupak za zgotavljanje elastičnih, savija-

jućih se masa od nitroceluloze i neisparljivih želatinirajućih tvari kao supstituiranog karbamida ili njihovih thio ili halogenskih derivata, naznačen time, što se želatinirajuća nitroceluloza — proizašla bez upotrebe isparljivih rastvornih srestava — pomiješa od prilike s istom količinom tvari za ispunjivanje i bojadisanje i formira te pričvršćuje na podloge jedino pomoću visoke temperature i tlaka.

PATENTNI SPIS BR. 1512.

Dr. Conrad Classen, Berlin.

Pravo prevajanja od 1. aprila 1919. (Nemačko).
Prijava od 10. maja 1921.
Vast od 1. februara 1923.

masa već i pri lakoj manipulaciji kod labe-
tranzit uvjeka tvrde i repave produkte.
Povećanje druzi tekstilni postrovanje se, ako
uopšte druzi, nepopustljivi želatinirajućih
srestava za nitrocelulozu — divaju upotre-
ljive nepopustljive tekutine, koje već same po
sebi promotuju živaju sposobnost po njima
izvedenih mješavina.
Uopšte pridobitna nitrocelulozina uzimlje
se u predloženoj smjesi jedna nitroceluloza
želatinirajuća tekutina ili mješavina takovih
nepopustljivih i teško isparljivih tvari, ustjed
čeka nitroceluloza gubi svoj karakter praška-
vog srestva. Predloživanjem tekovih mješavina
na vrstama valjima, nastaju žilave i gipčave
mase, koje ne propuštaju vodu koja se i bez
upotrebe teče običnog isparljivog rastvorog
srestva daju tako formirati u netekućinje
predmete kao n. pr. u hladnjaku, voštani ili dr-
pokožni oblog na prikladnim tkaninama ili dr-
gim vrstama podlogama, pri čemu se plastična
masa utisne u udubina podloge i hladjenjem
na određenu temperaturu otvrdne. Za prihvate-
vanje na takve podloge nije potrebno kao
do sada nikakvog rastvorog ili lepljivog srest-
va, već je dostatan priklad voljkom ili pre-
kom u vrućem stanju. Na taj način moguće
je ne samo dublje slojave kao kod voštanog
plata učvrstiti na tkaninu, već se takova tkanina
dodu i savim kasilik i time postaje nepo-
pušljive za vodu i bez dublje naslage.

Uopšte rastvore nitroceluloze s pridobit-
kom tvari za opterećenje kao kolna ili mas-
tina, koje poznate je već iz jednog engleskog
patenta. Pri tom se ali upotrebljavaju iste
velike količine tvari za rastvaranje, nje, tako-
vi i tvari, na čemu u današnje doba vlada
velika nesigurnost. Tim teškim mješavinama
prevlađuje se masovnim prikladna tvari ili
druge podloge, dok se isparljive rastvorne
srestava uopšte ne upotrebljavaju.
Šeća se je međutim svečanom pokušajem
uvidjelo, da se upotrebljavaju teško gori-
ljive mase, koje ne propuštaju vodu od
nitroceluloze na teško isparljivih isparljivih
tvari za rastvaranje. (Ovdje upotrebom ne
isparljivih tvari za želatinirajuće nitroceluloze
omogućilo se, kako već ovdje, vrsti odgo-
vora, proizvesti gipčavu masu na prihvate-
vanje i bez upotrebe lepljiva u obliku gipčavke
odnosno u unutaraju vezu spojiti.
U jednom u njemačkom patentnom spisu
opisan je postupak za zgotavljanje barata,
koji sadržava mješavinu od 50—60 dijelova
nitroceluloze, 20—30 dijelova nitroceluloze i
pridobitnih tetraamidnih karbamida kao
nepopustljive želatinirajuće srestvo za nitrocelu-
lozu. Ova smjesa u otopstoj formi prestavlja
pogonsko srestvo ili kiseloziv, koji se dobija
uz visoku temperaturu i visoki tlak kroz valjke
i mreže. Kadbi potrebne lake koriste toj
pukanoj praški i radi zbog toga čim mo-
guće manje količine tog pridobitka prestavlja